A Jennifer projekt

1973-ban hatalmas bejelentést tett az idősödő, de ennek ellenére továbbra is rendkívül sokoldalú iparmágnás, **Howard Hughes**. Egy új vállalkozást alapított, amely a tengermélyi mangángolyó-telepek kitermelését tűzte ki célul. Helyenként az óceán mélyén hatalmas telepekben fellelhető tenyérnyi–dinnyényi golyók koncentrikus vas- és mangán-hidroxidrétegekből állnak.

Az abban az időszakban feltárt telepek hatalmas anyagi haszonnal kecsegtettek, amelyből Hughes nem akart kimaradni, így egy speciális hajót építtetett, amely az **USNS Hughes Glomar Explorer** nevet kapta.

A K–129 utolsó küldetése

A dízel-elektromos hajtású **K-129**-es az Amúrmenti Komszomolszkban bocsátották vízre 1959 decemberében, és 1967-ben alakították át Vlagyivosztokban egy Golf-II (Projekt 629A) besorolású tengeralattjáróvá. Egyike lett a hattagú 629-es kódjelű ballisztikus rakétahordozó-flottának. **1968 februárjában** a hajó 83 tengerésszel a fedélzetén harmadik 70 napos őrjáratába kezdett, melyet teljes rádiócsendben kellett végeznie.

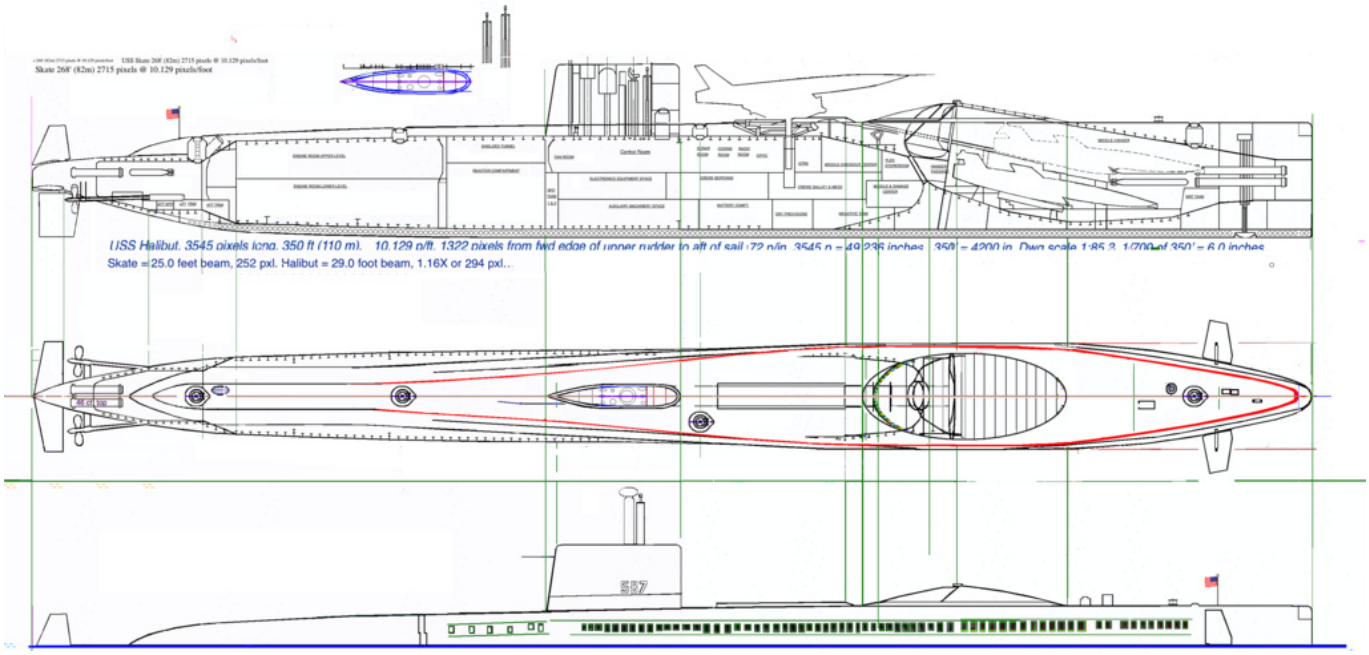
A szovjet irányítás kamcsatkai központjában így március közepén kezdtek aggódni, amikor a hajó két egymást követő rádiós bejelentkezését is elmulasztotta. Először a teljes flotta közvetítésével felszólították, hogy szakítsa meg a rádiócsendet és jelentkezzen be. Miután ez a próbálkozás sikertelen maradt, nagyszabású keresési műveletet indítottak az eltűntnek nyilvánított hajó után.

Ez a szokatlan élénk aktivitás felkeltette az amerikai haditengerészet érdeklődését is. Felkérték a NAVFAC-okat (*U.S. SOSUS Naval Facilities*), hogy elemezzék visszamenőleg a tengermélyi hidrofonhálózatuk, SOSUS-jelzéseit. A hatóságok már korábban is nyomon követték a tengeralattjárók tevékenységét, így beazonosították, hogy 1968. március 8-án a hajó fedélzetén nagy erejű robbanás történt. Háromszögeléssel viszonylag pontosan behatároltak egy nagyjából ezer négyzetkilométeres területet, mint a tengeralattjáró utolsó tartózkodási helyét. A szovjetek pár hónap elteltével eredménytelensége okán lefújták a keresési akciót, *„eltűnt”*-ként könyvelték el a K–129-est.

A laposhal küldetése

Nem így az amerikaiak. A tengeralattjáró nukleáris robbanófejjel ellátott ballisztikus rakétái és torpedói, kódkönyvei és egyéb szovjet haditechnikai fejlesztések is a tengersírba merültek a hajóval együtt, és ez komoly zsákmánynak ígérkezett a hidegháború közepén, ami minden pénzt megért az amerikai kormányzatnak. A tengerészet először az **USS Halibut** tengeralattjárót és az **USNS Mizar** kutatóhajót bízta meg a roncs felkutatásával.

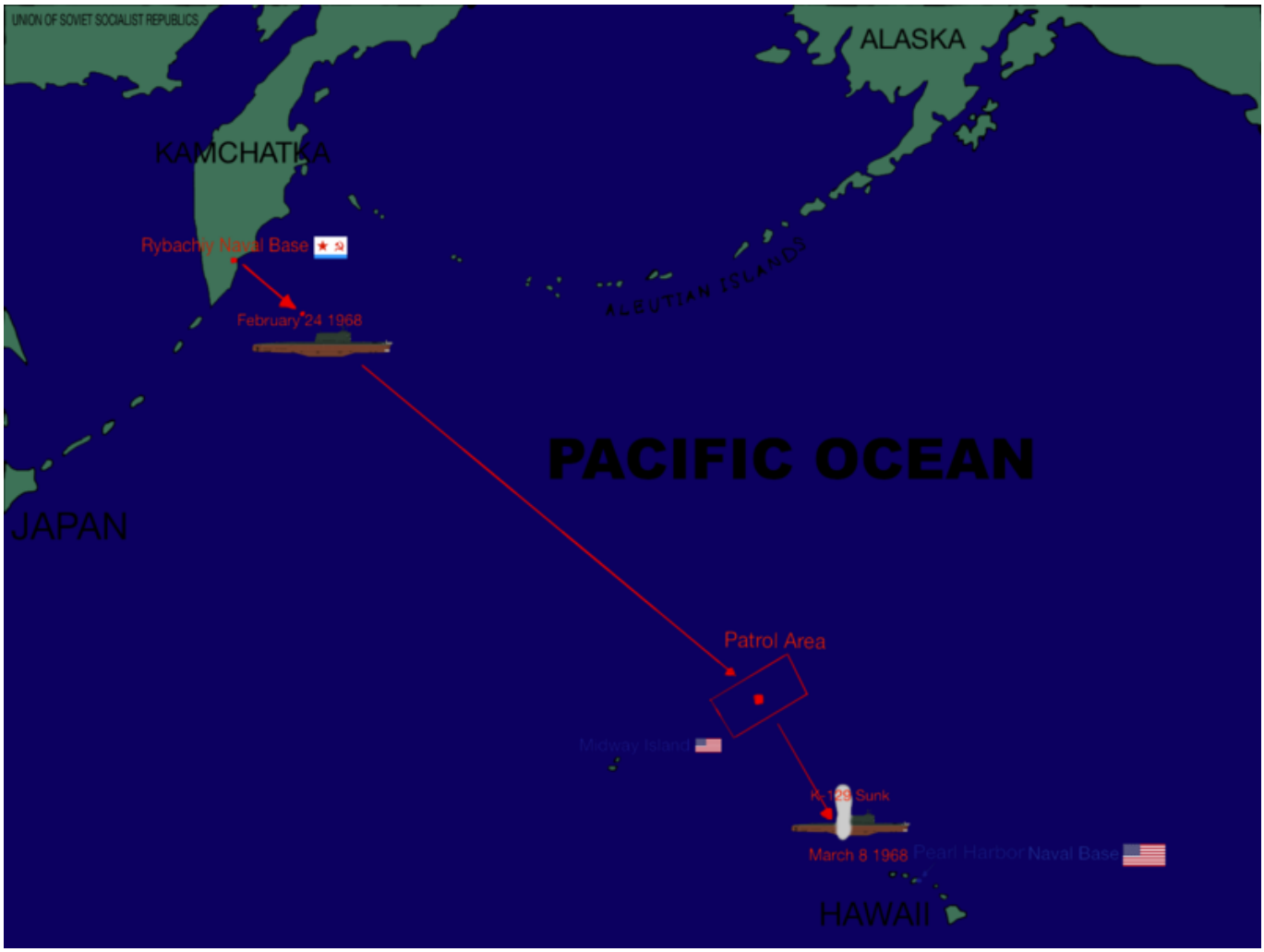
A Halibut (magyarul laposhal) egy speciálisan átalakított, furcsa kinézetű tengeralattjáró volt, melyet mélytengeri kamerákkal és keszonnal is felszereltek; alapvetően a szovjet tenger alatti kábelek *„megcsapolása”* volt a feladata, de mentési és feltárási műveletekhez is tökéletesen megfelelt.

A keresőexpedíciót 1968. Június 15-én siker koronázta; Oahu-tól nem messze megtalálták a hajó roncsait 3900 méter mélységben, a Hawaii szigetcsoporttól nem messze. 1969 januárjában az új amerikai elnököt, **Richard Nixon**t, a nemzetbiztonsági tanácsadó **Henry Kissinger** tájékoztatja a kialakult helyzetről.

Nixon az ügyet a tengerészeti hírszerzéstől a **CIA** hatáskörébe helyezi át, és megoldási javaslatokat vár a kémszervezettől. Az egész ügy nagyon kényes volt az amerikai kormány számára, mivel a hajó nemzetközi vizeken süllyedt el. Először is hat évet vártak, hogy a kedélyek lenyugodjanak.

Azorian projekt

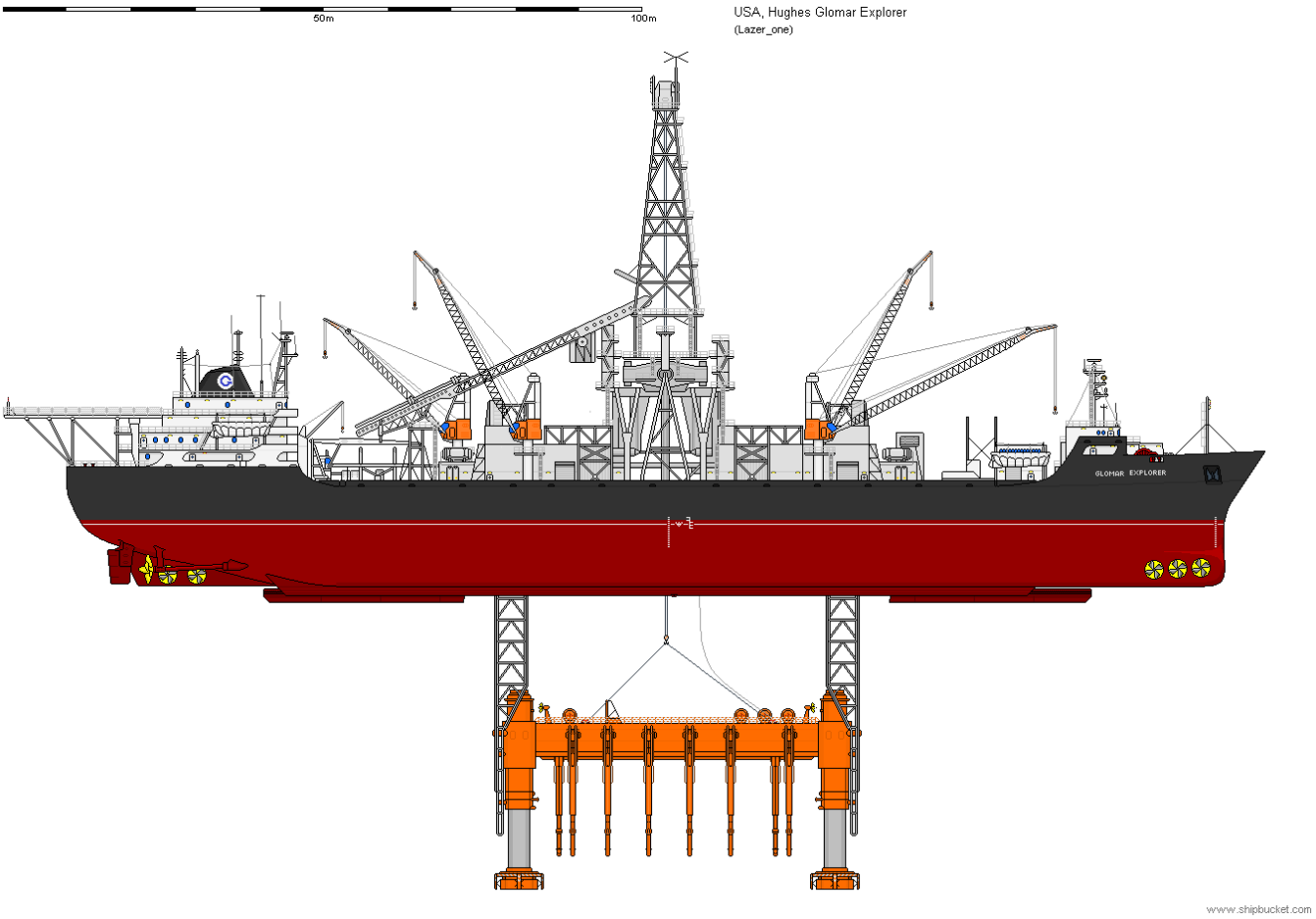
Nyilván nem lett volna túl jó ötlet, hogy a hidegháború kellős közepén a CIA vagy bármely más amerikai hárombetűs kormányügynökség saját néven futtatott volna *„mentőprogramot”* a tengeralattjáró kiemelésére, így erre a célra egy civil szervezetet, illetve hát a kor *„vasemberét”* és szupersztárját, **Howard Hughes-t** bízták meg az igencsak kényes feladattal. A felvételek egyértelműen arról árulkodtak, hogy a K–129 fedélzetén nukleáris torpedók voltak, sőt egyes feltételezések szerint az egyik ilyen kilövése idézhette elő a balesetet.

A rendkívül különc Hughes meglehetősen szoros kapcsolatokat ápolt a kormányzattal; komoly adományokkal járult hozzá Nixon megválasztásához, és a világszerte jelenlevő reklámcége, a **Mullen & Co.** gyakorlatilag a CIA fedőcége volt (és a Watergate-botrányba bele is bukott).

A projekt élére **John Parangosky** ügynököt jelölték ki, aki korábban az U-2 fejlesztésében és üzemeltetésében vett részt (majd később a Corona-projektben folytatta munkásságát). Először egy távirányítású speciális tengeralattjáróban gondolkodtak, de a kor technikai színvonala ezt a megoldást nem tette lehetővé, így egy kiemelőhajó mellett döntöttek.

Igen, itt térhetünk vissza a bejegyzés elején megemlített USNS Hughes Glomar Explorer-hez. Egyébként ez valóban mélytengeri kutatóhajó volt, ahogy azt állították róla, de nem mangán, hanem a K–129 feltárására lett tervezve. A mai árakra átszámítva 1,7 milliárd dollárból fejlesztett hajó egy speciálisan, a kiemelés céljára kifejlesztett szerkezet köré épült, ami egy megfogókarokkal egybeépített keret volt. Ezt a tengeralattjáróra kellett ereszteni, majd a megfogókarokkal rögzített roncsot a hajó belső dokkjába beemelni.

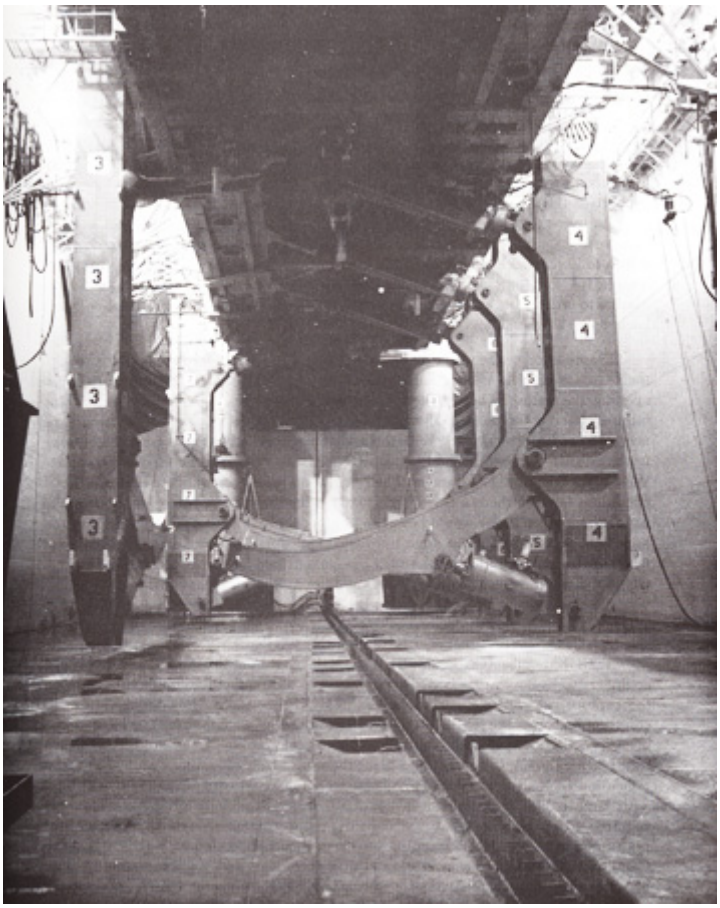

A kiemelési kísérletet 1974. június 7-én kezdték meg a baleset helyszínén. Magáról a műveletről és annak sikerességéről nem túl sok forrás maradt fent, de szinte biztos, hogy a kiemelési művelet nem volt igazán sikeres; a kiemelt roncs ugyanis valószínűleg nehezebb volt, mint gondolták (vagy az emelőszerkezetet méretezték alul), így az emelés harmadánál, augusztus 12-én a megfogókarok egy része eltörött és a tengeralattjáró mintegy kétharmad része visszahullott a tengerfenékre.

A maradék (elülső-) harmadot sikerült kiemelniük, és ott találtak torpedókat és kódkönyveket is – állítólag. A projektről egy CIA-jelentés maradt fenn (itt található), de ebben a kisatírozott részek száma majdnem meghaladja a bennhagyottakét, és magáról a kiemelésről, illetve annak eredményeiről túl sok információt nem tartalmaz. Ellenben beszámol arról, hogy a szovjetek igen

gyorsan megneszelték a misszió valódi célját, és jelenlétükkel folyamatosan demonstráltak is – de érdekes módon a kiemelésbe nem avatkoztak be.

Nyilván egy ekkora projektet otthon sem tudott a CIA a szőnyeg alá söpörni, így először 1974-ben a **New York Times** szagot fog, de a kormány még elhallgattatja őket. Nem így jár a **Los Angeles Times**, mely 1975. február 7-én lehozza a sztorit, illetve hát annak egy részét, és ráadásul egy félreértést követően az Azorian projektet sikerül nekik **Jennifer projekt**ként tálalni az olvasók felé. A CIA a megjelenést követően sem megerősíteni, sem cáfolni nem volt hajlandó a kiemelés tényét.

A Glomar Explorer-t az akciót követően egy ideig parkoltatták, majd olajkutató hajónak építették át. 2015-ig így olajat kutattak vele, GSF Explorer néven, majd a kínai Zhoushan hajóbontó telepén érte utol a végzete 2015. június 5-én – úgy, hogy eredeti (fedő) céljának megfelelően mangánt soha nem is kutatott. Pedig.

A mélytengeri bányászat az erre alkalmazható technológia felfutásával párhuzamosan napjainkban is nagyon gyorsan fejlődik. Nem kizárt, hogy a Glomar Explorer fejlesztései is hozzájárultak ehhez a napjainkban zajló technológiai forradalomhoz.

Az ezzel foglalkozó cégek víz alatti bányagépeket és túldimenzionált porszívókat küldenek a tengerfenékre, többek között a bejegyzés elején említett mangángolyótelepek kitermelésére. Lehet, hogy ha a Glomar Explorert eredeti fedőcéljának megfelelően indították volna küldetésére, mindenki jobban járt volna.

Lehet.

Ez egy elfeledett sarka a netnek, örülök, hogy sikerült elvetődnöd ide!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, oszd meg velem! Elérhetőségeim az Impresszumban találhatók.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a Bolyongó Facebook oldalt.

Ha szeretnéd a bejegyzést kinyomtatni, vagy önálló formában menteni, ennek a legegyszerűbb módja a PDF formába konvertálás. Ezt a jobb oldali, fentről negyedik (Adobe) ikonnal teheted meg.

Eddigi bejegyzések a bolyongó.hu-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett indexe itt található. A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: A világ valódi csodái. A mostanában a blogon megjelent írások a főoldalon jelennek meg.

2026/05/28 18:05

Források

reddit: this time we are looking at the unusual loss of Soviet Sub K-129 in 1968
Wikipedia: K-129
Wikipedia: Glomar Explorer
thevintagenews.com:Project Azorian: Howard Hughes’ secret mission, which involved the CIA and a missing Soviet submarine off the coast of Hawaii
lemil.blog: Vendégposzt - A "Jennifer" művelet
beszelo.c3: AZ ELFELEJTETT JENNIFER-AKCIÓ
thecommunityforum.life: The History of the 'Glomar Explorer'

katasztrófa, elveszett, hajózás, tengeralattjáró, roncs, elhagyatott, nukleáris, torpedó, kémkedés, érdekes történet, hidegháború, 2018, 1973, USA, CIA, Howard Hughes, mangángolyó, Glomar Explorer, K-129, Golf-II, Projekt 629A, NAVFAC, hidrofonhálózat, SOSUS, laposhal, USNS Mizar, USS Halibut, Oahu, Hawaii, Herry Kissinger, Richard Nixon, Azorian projekt, mentőprogram, Mullen & Co, John Parangosky, New York Times, Jennifer projekt, Los Angeles Times, Zhoushan, baleset, történelem

Bejegyzésmegtekintések száma: 217

From:
http://bolyongo.hu/ - **bolyongó**

Permanent link:
http://bolyongo.hu/doku.php?id=passport:a_jennifer_projekt

Last update: **2026/08/12 16:23**